

УВОД

Јавне набавке у Европској унији и Босни и Херцеговини, односно Републици Српској представљају значајно тржиште. Према процјенама Европске комисије, укупна вриједност јавних набавки на годишњем нивоу у земљама чланицама Европске уније износи 1,5 трилиона евра, што представља 16,3 бруто друштвеног производа Европске уније. Учешће јавних набавки у земљама у развоју је још значајније и креће се и до 30% бруто домаћег производа. Свјетска банка је процијенила годишњу вриједност јавних набавки у Србији на 1,7 милијарди америчких долара.

Колика је важност система јавних набавки вјероватно је најбоље до сада указао податак да је у првој години примјене законских и подзаконских прописа (2006. година) вриједност јавних набавки у Босни и Херцеговини износила преко 1,2 милијарде конвертибилних марака, а у 2007. години 1.331.373.098,16 конвертибилних марака, те у 2008. години око три милијарде конвертибилних марака.

Након спроведеног емпиријског истраживања, подаци показују да је конкурентна пракса у јавним набавкама кључ за ефикасну јавну потрошњу. Конкурентни и транспарентни поступци набавке предузетницима и јавним институцијама гарантују да набављају производе и услуге, као и јавне радове бољег квалитета за нижу цијену.

Примјена адекватних поступака јавних набавки и велике кокуренције, када су у питању додјеле јавних уговора у Европској унији, те Босни и Херцеговини, умањују цијене за око 30%. Резултат тога је да се новац пореских обвезника ефикасније троши, побољша економски развој, стварају нови послови а самим тиме и нова радна мјеста, те боља кокуренентност.

Отворени, недискриминаторни и транспарентни поступци такође подржавају позитивну кокуренентност међу предузећима и предузетницима који послују на тржиштима јавних набавки. Само предузећа која се такмиче са страним компанијама јесу у стању да ефикасно и у потпуности успјешна буду присутна на страном тржишту и да се одупру кокуренцији страних компанија у својој земљи. Као важно питање намеће се проблем доношења квалитетних одлука о поступцима провођења јавних набавки.